

Pohled na vstupní část. Rula a opuka na obklad fasády pocházejí z bouraček. Lomový kámen a oblouková okna dodávají stavbě mírně středomořský nádech

DŮM, KTERÝ NA NÁS ČEKAL

Krajina Českomoravské vrchoviny jen málokoho nechá chladným. Její magický půvab uchvátil i rodinu výtvarnice Pavlíny Lípkové. Do rekonstrukce bývalé zemědělské usedlosti se s manželem pustili naplno již v roce 2000 a vlastním srdcem i vlastníma rukama jí vdechli jedinečnou poezii.

TEXT: JITKA PÁLKOVÁ | FOTO: JIŘÍ HURT

Krytá terasa byla nově přistavěna, kamenné sloupky a dlažby pojednali řemeslníci v autentickém duchu

V malé osadě, kde jsou dnes již jen tři trvale obývané domy, ve středověku stávalo vodní tvrziště obklopené 8 rybníky. V r. 1240 přešlo pod správu Tišnovského opatství, první zmínky v Zemských knihách jsou z r. 1365. Dnešní podoba zemědělské usedlosti má svůj původ v 19. století, od r. 1964 však stavení nebylo obývané. Rybníky byly ve druhé polovině minulého století zasypány a přeměněny v pole, výhled na nádhernou krajinu však zůstal.

„Měli jsme chalupu na špatném místě, chtěli jsme přesadit rodinu do přírody. Zarostlé polorozbořené stavení u cesty jsme objevili náhodou díky našemu psovi a hned nás vzalo za srdce,“ vypráví Pavlína Lipková. „Splňovalo řadu podmínek, které jsme si při hledání vytýčili. Nejdůležitější bylo krásné místo zdravá příroda, klid, hezký výhled, blízkost vody, tři příjezdové cesty, kamenný dům, zahrada orientovaná na západ to všechno jsme tu našli. Dcera posledního majitele dům řadu let nechtěla ani nemohla prodat, ale nakonec se to podařilo. Dům prostě čekal na nás.“

Fortel a moudrost předků

Usedlost se skládala z obytného stavení a hospodářské budovy, v níž byly stáje a stodola. Oba objekty měly tradiční tvar – obdélníkové domy se sedlovou střechou,

malými okny, zděné se smíšeného zdiva. „Obdivovali jsme důmysl našich předků, a také jsme jej využili,“ říká pán domu. „Staré zdi jsou z kamene z místního lomu, provázaného s cihlami. Aby ve stájích bylo teplo, mají uvnitř větranou dutinu, která sloužila jako izolace. Samotné obytné stavení tak důmyslně postavené nebylo, což dokládá, jak byl pro statkáře dobytek životně důležitý.“

Po rekonstrukci jsou oba objekty propojeny novým spojovacím krčkem, v němž se nachází vstup do domu a pracovna. Bývalé stáje byly přeměněny na společný obývací prostor s kuchyní, zázemím a úložnými prostory, ze západní strany byla přistavěna krytá terasa. Původní obytné stavení slouží jako soukromé – jsou zde ložnice, koupelna, zázemí a v půdním prostoru velký ateliér. Velkou proměnou postupně prošla i zahrada. Hlavním magnetem je nově vybudované jezírko s cirkulací vody a dřevěným molem.

Stavba jako výtvarné dílo

„Stavbu jsme pojali jako budování společného díla, které nás spojuje,“ vyznává se Pavlína Lipková. Mozaiky, které zde vytvořila z odpadu z keramických dlaždic, prozrazují, že je milovnicí a následovnicí Antonia Gaudího a Freidensreicha Hundertwassera. Jsou přítomné v celém domě, jejich jižní temperament a symbolické motivy vnášejí zvláštní smysl do každého místa od obývacího pokoje přes kuchyň, halu až po koupelnu.

Například velké zobrazení hada na dlažbě v obývacím pokoji v podobě levotočivé spirály vytahuje ze země energii. Originalitu a optimismus vyjadřují také vitráže v oknech a zcela zvláštní atmosféru má podkrovní ateliér pod noční oblohou, s tmavě modrým stropem plným zářících hvězd.

Ekologie z nouze

Kromě přístavby jsou samozřejmě nové veškeré instalace, dřevěná okna s izolačními dvojskly, tašková střešní krytina, měděné okapy. Přístavba je omítnutá, původní budovy mají „odhalenou tvář“ – na fasádách se mísí struktura starého lomového kamene s „vysprávkami“ z režných cihel a opuky. Kamenné zdivo a oblouková tabulková okna lehce připomínají ducha jižní Francie, ale s ohledem na místní podmínky. „Před lety jsme začínali s minimem peněz a spoustou dřiny. Pokračovali jsme velmi pomalu, vlastníma rukama, s pomocí přátel a šikovných řemeslníků, kteří byli ochotni pracovat za rozumný peníz a přinesli i vlastní nápady a dovednost. Hodně materiálu jsme dovezli z bouraček z Brna i z jiných míst – staré trámy, cihly, dveře, dlaždice i kámen. Všechno jsme pečlivě renovovali a recyklovali. Vzniklo to vlastně z nouze, ale myslíme si, že to bylo správné. Takhle stavěli i naši předkové. Využili jsme vše, co se ještě využít dalo, ušetřili a dům má díky tomu v sobě zakódováno mnoho příběhů a kus historie,“ pokračuje pán domu. ✘

Při pohledu ze západní strany se dům téměř ztrácí v bohaté zeleni. Na rekreační zónu u domu navazuje okrasná zahrada a nově vybudované jezírko

Bývalá stáj se po rekonstrukci proměnila v hlavní obytnou světnici otevřenou do vstupní části (vlevo). Staré trámy většinou nejsou původní, byly přivezeny z bouraček. Krásnou cotto dlažbu zdobí symbolická mozaika s motivem hada ve tvaru levotočivé spirály. Pavlína Lipková ji zde vytvořila, aby čerpala ze země energii

Sezení u krbu je lemováno polovysokou zídou, vymežující kuchyň. Rustikální krb má příjemné organické linie. Ani zde nechybí mozaika, kterou majitelka domu opět vytvořila ze zbytků obkladů

Interiér vyznačuje jižní temperament. Bílá klenutá tabulková okna, cotto dlažby a syté teplé barvy vyvolávají představu staré usedlosti v Provence nebo ve Španělsku. Koupelna s obkladem v modré, zelené a žluté byla inspirována národními barvami Brazílie

Půdní ateliér okouzlí magickou atmosférou. Pavlína Lípková tu tvoří s výhledem na hvězdnou oblohu - skutečnou za okny a namalovanou na sádkartonu. Ta namalovaná je dílem jednoho z přátel, kteří na stavbě pomáhali

Kombinace cihel, lomového kamene z místního lomu a opuky, zděná jako suchá zídka, zdobí jak fasádu, tak interiér domu. Je originálním mistrovským dílem řemeslníků

Rekonstrukce statku i zahrady byla společným výtvarným a duchovním dílem Pavlíny Lipkové a její rodiny. Každý kout v domě je svědectvím kusu života a nese stopy její ruky

TECHNICKÉ ÚDAJE

Užitná plocha: 250 m²

Konstrukce: přístavba zděná z tvárnice Porotherm, vnější kontaktní zateplení, dřevěný krov, střešní krytina keramické pálené tašky, okna dřevěná s izolačními dvojskly

Vytápění: ústřední, zdroj energie kotel na dřevoplyn, solární kolektory pro ohřev vody

AUTORKA

Pavčina Lipková (1966)

Navrhuje zařízení interiérů, vyrábí keramické mozaiky a solitérní umělecká díla.

Více na <http://interierdesign.eu>

Součástí kryté terasy je tzv. marocké zákoutí. Koberce, textilie a doplňky připomínají cestu do dalekých krajín

Jezírko se na jaře napouští až po horní schůdky. Slouží ke koupání, vodu čistí rákosí a biologická čistička. V zadní části pozemku se nachází meditační zahrada s výhledem do krajiny, u cesty kamenný kříž a lavička pro poutníky. Většina z nich netuší, že si zde mohou nejen posedět, ale i dobít mobil